

Tax Alert

KPMG W POLSCE

Październik 2015

Kwota wolna od podatku niezgodna z konstytucją

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r. (sygn. K 21/14), przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ustalające kwotę wolną od podatku, które nie przewidują mechanizmu korygowania tej kwoty, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, są niezgodne z konstytucją.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż ustawodawca regulując system podatkowy musi uwzględnić zasadę sprawiedliwości społecznej, której elementem jest godność człowieka. Ustawodawca kształtując skalę podatkową powinien chronić poziom życia ludzi, tak aby jednostka otrzymywała pewien dochód niezbędny do zaspokajania jej podstawowych potrzeb, jednocześnie zapobiegając powstawaniu ubóstwa.

Oceniając konstytucyjność regulacji kwoty zmniejszającej podatek dochodowy od osób fizycznych Trybunał rozważył, czy utrzymywanie jej przez wiele lat na stałym, nieweryfikowanym poziomie jest zgodne z zasadami sprawiedliwości podatkowej oraz społecznej.

Według Trybunału Konstytucyjnego kwota wolna od podatku jest dopuszczalnym instrumentem kształtowania obowiązku ponoszenia przez jednostkę danin publicznych, jednakże powinna być uzależniona od sytuacji społeczno-gospodarczej państwa i zdolności podatkowej

podatnika. Brak korygowania kwoty zmniejszającej podatek przez prawodawcę, w sytuacji gdy pozostaje nie zmieniona przez szereg lat, bez uwzględnienia inflacji, oznacza jej pomniejszenie lub w istocie odbieranie jej znaczenia w systemie podatkowym.

W konsekwencji następuje przesuwanie ludzi o niskiej zdolności podatkowej w kierunku uzależniania ich od korzystania z form pomocy społecznej. Trybunał podkreślił, że mechanizm korygowania kwoty zmniejszającej podatek należy odnosić do zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Brak powiązania zdolności podatkowej z przepisami odnoszącymi się do minimum egzystencji lub innymi określonymi wskaźnikami społeczno-ekonomicznymi powoduje, że choć przepisy są poprawne pod względem formalnym, stają się niesprawiedliwe.

Pozostawienie podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych pewnej wysokości dochodu do swobodnej dyspozycji (bez obowiązku uiszczenia za niego podatku) jest w szczególności ważne dla osób o niskiej zdolności podatkowej.

Trybunał podkreślił, że nie jest racjonalna regulacja prawa podatkowego, która zakłada stałą kwotę zmniejszającą podatek, przez co kwotę wolną od podatku ustala

się na poziomie 3091 zł, podczas gdy ustawa o pomocy społecznej określa, że osobą żyjącą w ubóstwie jest ta, której dochód roczny ustalony z zastosowaniem reguł określonych w jej art. 8 ust. 3 i 4 nie przekracza 7608 zł – w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 6168 zł, w przypadku osoby w rodzinie.

Trybunał stanął na stanowisku, że prawodawca, ustalając kwotę zmniejszającą podatek, musi brać pod uwagę stan finansów państwa. Nie oznacza to jednak konstytucyjnego przyzwolenia dla prawodawcy na kształtowanie systemu podatkowego i jego elementów w sposób arbitralny i niesprawiedliwy. Jego działalność w tym zakresie musi uwzględniać zasady i wartości konstytucyjne, w tym właściwe rozkładanie ciężarów publicznych i indywidualną zdolność do ponoszenia ciężarów podatkowych.

Jeżeli są Państwo zainteresowani szczegółami dotyczącymi omawianego zagadnienia uprzejmie prosimy o kontakt.

Kontakt

Andrzej Marczak

Partner

Tel. : +48 22 528 11 76

Faks: +48 22 528 11 59

amarczak@kpmg.pl

Mateusz Kobyliński

Dyrektor

Tel. : +48 22 528 11 91

Faks: +48 22 528 11 59

mkobyliński@kpmg.pl

Biura KPMG

Warszawa

ul. Inflancka 4a

00-189 Warszawa

Tel. : +48 22 528 11 00

Faks: +48 22 528 10 09

kpmg@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13a

80-219 Gdańsk

Tel. : +48 58 772 95 00

Faks: +48 58 772 95 01

gdansk@kpmg.pl

Kraków

al. Armii Krajowej 18

30-150 Kraków

Tel. : +48 12 424 94 00

Faks: +48 12 424 94 01

krakow@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 34

40-028 Katowice

Tel. : +48 32 778 88 00

Faks: +48 32 778 88 10

katowice@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 18

60-829 Poznań

Tel. : +48 61 845 46 00

Faks: +48 61 845 46 01

poznan@kpmg.pl

Łódź

al. Piłsudskiego 22

90-051 Łódź

Tel.: +48 42 232 77 00

Faks: +48 42 232 77 01

lodz@kpmg.pl

Wrocław

ul. Bema 2

50-265 Wrocław

Tel. : +48 71 370 49 00

Faks: +48 71 370 49 01

wroclaw@kpmg.pl

W celu usprawnienia procesu dzielenia się wiedzą ekspertów KPMG, przygotowaliśmy nowy, innowacyjny system subskrypcyjny. Jeśli chcą Państwo otrzymywać inne publikacje od KPMG w Polsce, bezpośrednio na wskazany adres e-mail, **zachęcamy do rejestracji na stronie kpmg.com/pl/subskrypcje**.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie dotyczą sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Nazwa i logo KPMG oraz hasło "cutting through complexity" są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

© 2015 KPMG Tax M.Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative („KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.